

06 september 2015 - 23^e zondag door het jaar
Voorganger: Wim Sleddens OSA

'Effata - ga open!

*Effata, zegt de Heer
als een toverwoord,
een geheimzinnig oosters
'Sesam open u'.*

*Maar de sloten springen
de opgeslotenen zijn vrij
van niet kunnen horen
en van moeten zwijgen.*

*Van onverstand en onwil
van onmacht en onmogelijkheid
van alle uitgeworpen-zijn
wil ons verlossen, Heer.*

*Wees ons Effata,
ons sleutelwoord:
dat het raadsel mens
mag opengaan in woorden
die u in vrijheid loven.*

Jos van de Schoor

Lezing: Jesaja 35, 4-7a

Spreek tot allen die de moed verloren hebben: 'Vat moed en vreest niet: uw God komt om de wraak te voltrekken, God komt om te vergelden en om u te redden. Dan gaan de ogen van de blinden weer open en zullen de oren van de doven geopend worden. De lamme zal springen als een hert en jubelen zal de tong van de stomme.

Ja, in de steppe zullen beken ontspringen, rivieren in de woestijn. De dorre vlakte wordt een vijver, het dorstige land één waterbron.'

Evangelie: Marcus 7, 31-37

In die tijd vertrok Jezus uit de streek van Tyrus en ging via Sidon naar het Meer van Galilea, dwars door het gebied van Dekapolis.

Daar werd iemand bij Hem gebracht die doof was en gebrekkig sprak, en men smeekte Hem deze man de hand op te leggen. Hij nam hem apart, weg van de menigte, stak hem de vingers in de oren en raakte zijn tong aan met speeksel. Hij sloeg zijn ogen op ten hemel, zuchtte diep en zei tegen hem: 'Effata', wat betekent: Ga open. Meteen gingen zijn oren open, zijn tong kwam los en hij kon normaal spreken.

Hij beval de omstanders om aan niemand te zeggen wat er gebeurd was. Maar hoe strenger Hij het hun verbood, hoe meer ze het rondvertelden. De mensen waren geweldig onder de indruk en zeiden: 'Alles wat Hij doet is goed. Zelfs doven laat Hij doven laat Hij horen en stommen laat Hij spreken.'

Overweging

In 1994 heb ik de lange pelgrimsroute gelopen naar Santiago de Compostella. Ik was toen pastor in de parochie Lindenholt in Nijmegen. In die tijd gaf de bisschop je na een aantal jaren in de parochie een sabbatsverlof van drie tot zes maanden, voor een periode van bezinning. ik heb vier maanden gevraagd, en toen met de parochie besproken hoe zij mijn afwezigheid zouden opvangen. Dat is allemaal heel goed gegaan.

Maar eerst moest ik hier en daar wel uitleggen wat Compostella was. Veel mensen kenden het niet en begrepen er aanvankelijk ook niet veel van. Maar toen ik na verloop van vier maanden weer terug was, zeiden veel mensen tegen me: 'Toen je wegging had ik er nog nooit van gehoord, maar nu hoor je het opeens overal.'

Hun oren waren opeens opengegaan. Wat hun eerst helemaal ontgaan was, hoorden ze nu wel, omdat het feit dat ik die pelgrimsroute liep, er hun aandacht op gevestigd had. Aan hun oren was niets veranderd. Er was iets veranderd binnen in hen, in hun aandacht. Er was aan hun oren niets veranderd, en toch zeggen we, als zoiets gebeurt, dat hun oren waren opengegaan.

Bij ons, mensen, moet dat regelmatig gebeuren, dat ons oor geopend wordt.

Daarom grijpen wij terug naar het evangelie, zoals de passage van vandaag, omdat wij weten dat het niet alleen een grote gave is dat wij kunnen horen, dat wij een goed gehoor hebben; maar omdat we weten dat ons innerlijke oor geopend moet worden, en dat het nog grotere, nog diepere betekenis heeft voor ons, dat het oor van ons hart open gaat. En in plaats van dat het oor van ons hart open gaat, zou ik hier moeten zeggen: geopend wordt. Want eigenlijk gebeurt dat niet vanzelf, en kunnen we dat ook niet uit onszelf.

In het evangelie wordt er vandaag iemand naar Jezus gebracht die doof is en moeilijk spreekt. Jezus neemt deze man even apart. Dan steekt hij zijn vingers in zijn oren, en raakt dan met speeksel zijn tong aan.

Wat Jezus doet, heeft de Kerk eeuwenlang gedaan wanneer er iemand naar de Kerk werd gebracht om te worden gedoopt. In het ritueel stond dat de bedienaar van de doop de oren van de dopeling aanraakt, en ook zijn tong. We waren er in Nederland wat beducht voor om andermans tong aan te raken, en dat ook nog met speeksel. In Jezus' tijd geloofden ze in de geneeskraft van speeksel. Maar de priester raakte dan meestal de dichte mond aan. En bij oren en mond spraken we dan dat woord: 'Effata, ga open.'

Dat kon je verstaan als een bede, dat een kind goed mag horen en goed zal kunnen spreken. Maar het ging en gaat daarbij om meer: dat het hart van de mens opengaat voor Christus, hij wordt immers in zijn naam gedoopt. Augustinus zegt: zolang we niet over Christus horen en verstaan wie hij is, zolang hebben we eigenlijk ook niets te zeggen. Want zolang weten we niet waar het in het leven van een mens eigenlijk om gaat: dat je op Christus gaat lijken. Dat je als het ware met hem vergroeid gaat, innerlijk met hem vergroeid raakt.

Daar ligt de diepste reden waarom wij ook nu nog luisteren naar hoe Jezus oren en mond opende van de man die vandaag bij hem wordt gebracht. Al in de manier waarop de evangelist het ons verteld kun je vermoeden, kun je horen dat het niet alleen om die specifieke man gaat die vandaag bij Jezus wordt gebracht. Als het alleen om hem zou gaan, hadden we meer over hem moeten horen. Maar er wordt ons geen enkel detail gegeven. Het verhaal is een soort passe partout, iedereen kan de plaats van die man innemen. Ofwel, wij allemaal kunnen zijn plaats innemen. Wij worden allemaal bedoeld, het verhaal gaat over ieder van ons.

Het gaat erom dat Jezus oor en mond wil openen van ieder van ons. Dat ons oor hem verstaat en leert kennen, dat onze mond van daaruit spreekt.

